

2016-08-29

100-2888-16

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Bidrag med underlag för Sveriges genomförande av Agenda 2030 (svar på Fi2016/01355/SFÖ (delvis))

Länsstyrelsen i Hallands län svar på rubricerad skrivelse insändes.

I bilaga återfinns svar i efterfrågad mall.

Allmänt om Länsstyrelsens möjligheter att verka för Agenda 2030

Länsstyrelserna är statens företrädare på regional nivå och har uppdrag och verksamheter inom fler politikområden än kanske några andra statliga myndigheter. Kärnverksamheten på länsstyrelserna har idag stort fokus på områden som är centrala för Agenda 2030, så som miljö, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. I stort sett samtliga 17 globala hållbarhetsmål och ett stort antal av delmålen inom Agenda 2030 berör länsstyrelsernas verksamhet.

Det finns potential för länsstyrelserna att arbeta mer för flera av delmålen, men detta förutsätter i allmänhet förtydliganden i länsstyrelsernas uppdrag. Inte minst finns potential att hantera konflikter och stimulera synergier i mötet mellan de olika dimensionerna av hållbar utveckling – den miljömässiga, den sociala och den ekonomiska.

Miljö

Länsstyrelsen har en lång rad miljöuppdrag som berör mål i Agenda 2030. Uppdragen handlar till exempel om miljöfarlig verksamhet, vattenverksamhet, hantering av avfall, naturvård och skyddad natur. Några av länsstyrelsens verktyg för en bättre miljö är den prövnings- och tillsynsverksamhet som myndigheten bedriver. De flesta av uppdragen syftar till att uppnå de nationella miljömålen. I arbetet med miljömålen har länsstyrelsen en övergripande och samordnande roll som regional miljömyndighet.

2016-08-29

100-2888-16

Miljömålen är det mest omfattande nationella målsystemet med generationsmålet, de 16 miljö kvalitetsmålen, preciseringar och etappmål som i huvudsak siktar mot 2020. Allmänt kan sägas att målen i Agenda 2030 och miljömålen är samstämmiga beträffande ambitioner för miljöarbetet och miljö tillstånd. Samtidigt utvecklar målen i Agenda 2030 delar av miljödimensionen som är svagt belysta i miljömålen, framför allt hållbara konsumtions- och produktionsmönster (mål 12 i agenda 2030). Målen i Agenda 2030 gör också att miljödimensionen av hållbar utveckling, som miljömålen syftar till, bättre kopplas till den sociala och ekonomiska dimensionen, vilket är välkommet och nödvändigt om miljömålen ska kunna nås.

Fysisk planering

Fysisk planering i Sverige enligt Plan- och bygglagen (PBL) och infrastrukturlagstiftningen kommer att ha stor inverkan på berörda mål i Agenda 2030 eftersom lagstiftningarna har byggt in ett förhållande till nationella, regionala och lokala mål. Det finns därmed i den fysiska planeringens grunduppdrag. Genom att följa lagstiftningen så kommer fysisk planering/samhällsplanering att ha stor inverkan på måluppfyllelsen.

Länsstyrelsen har flera olika uppdrag i planeringsprocesserna enligt plan- och bygglagen. Lagstiftningen har tydligt reglerat dessa.

Flertalet av målen i Agenda 2030 kopplar till de allmänna intressen som finns i PBL:s 2 kap. Det är endast målen som riktas mot utvecklingsländerna eller som inte berör mark- och vattenanvändning som t ex mål 4 God utbildning, mål 17. Genomförande och globalt partnerskap som inte kopplar till PBL:s allmänna intressen. Målen i Agenda 2030 kopplar även till portalparagrafen i både PBL och miljöbalken (MB). Planeringen enligt PBL ska syfta till ”... att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktig hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer”. Vad detta innebär, vilka allmänna intressen som ska främjas och tas hänsyn till och hur sammanvägningen ska ske framgår av 2 kap PBL. Jämställdhetsperspektivet är integrerat i fysisk planering genom att det finns i portalparagrafen.

Allmänna intressen i PBL – människor, miljö och samhälle – kan ha nationell dignitet, men de kan också vara regionala eller lokala. I tidiga skeden bevakar länsstyrelsen alla intressen medan i beslutsskedet så bevakar länsstyrelsen genom sin tillsyn endast särskilda statliga intressen såsom miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap MB, riksintressen 3 och 4 kap MB, strandskydd 7 kap MB samt att bebyggelse inte blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion. Länsstyrelsen bedömer att uppdraget enligt PBL har stor betydelse i

2016-08-29

100-2888-16

arbetet för att nå målen enligt Agenda 2030. För att utveckla potentialen inom samhällsplaneringens område finns dock ett stort behov av att tydliggöra länsstyrelsens roll som *statlig samordnare – att samordna statliga intressen*.

Hållbar regional tillväxt

Länsstyrelsen har i förordning 2007:825 3 § i uppgift att arbeta med regional tillväxt. ”En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020” utgör grunden för arbetet. En annan tydlig uppgift är att samordna de statliga myndigheterna och se till att de tillämpar de regionala utvecklingsprogrammen i sin verksamhet vilket regleras i förordning 2007:713 § 18. Ett framgångsrikt samarbete mellan självstyrelseorgan med regionalt utvecklingsansvar och med länsstyrelsens som samordnande statlig kraft har stor betydelse för ett hållbart regionalt tillväxtarbete. Detta gäller inte minst den regionala tillväxtpolitikens bredare agenda med mål för miljö och social hållbarhet. Inom dessa områden har länsstyrelsen omfattande uppdrag och bred expertis.

Länsstyrelsen har också till uppgift att arbeta med landsbygdsutveckling vilket till stor del sker inom det av EU delvis finansierade Landsbygdsprogrammet.

Genom ovanstående uppdrag har Länsstyrelsens arbete påverkan på flera av målen och delmålen i Agenda 2030 såsom till exempel mål 5 och mål 7 men framförallt målen 8 och 9.

Social hållbarhet och jämställdhet

Länsstyrelsen har ett antal uppdrag som kan bidra till att nå de mål i Agenda 2030 som berör social hållbarhet och jämställdhet.

Länsstyrelsens roll avseende dessa frågor är att bland annat att samordna insatser i länet genom samverkan med andra myndigheter och organisationer. Att integrera de mänskliga rättigheterna samt särskilt ta hänsyn till barnperspektivet är uppdrag i instruktionen.

Sakområden som länsstyrelsen arbetar med inom ramen för social hållbarhet är mänskliga rättigheter, jämställdhetsperspektivet i sin helhet med dess underliggande fjärde delmål mot våld i nära relationer, och med att motverka hedersrelaterat våld samt prostitution och människohandel. Integration och mottagande av nyanlända och ensamkommande barn är ett område som ökat i omfattning och komplexitet. Länsstyrelsen arbetar även med samordning kring

2016-08-29

100-2888-16

alkohol, narkotika, dopning och tobak, med tillsyn enligt alkohol- och tobakslagarna samt stöd till personligt ombud.

Det finns flera mål där länsstyrelsens verksamhet har en direkt koppling till Agenda 2030. Som exempel kan nämnas mål kring jämställdhet, hälsa samt inkluderande samhällen. För att uppnå både nationella mål inom hållbarhetsområdet samt målen inom Agenda 2030 bedömer länsstyrelsen att arbetet med att lyfta den sociala dimensionen av hållbarhetsarbetet behöver intensifieras. Länsstyrelsen har här som tidigare nämnts en viktig roll, inte minst genom att koppla arbetet för social hållbarhet till det strategiska tillväxt- och miljöarbetet.

Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Vidare ska länsstyrelsen utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser. Genom att aktivt arbeta och i bred samverkan i länet genomföra de uppdrag som givits enligt länsstyrelseinstruktionen (2007:825) menar vi att Länsstyrelsen som regional statlig myndighet i allt väsentligt bidrar till flera av de mål som beskrivs i Agenda 2030 för hållbar utveckling.

Beslut i detta ärende har tagits av Länsråd Jörgen Peters efter föredragning av Enhetschef Lovisa Ljungberg.

Jörgen Peters

Lovisa Ljungberg

Detta yttrande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.